
DAGENS

DEBAT

Hvad gør vi, når unge under 18 år har et misbrug af illegal receptpligtig medicin?

Unge helt ned til 13-14-årsalderen bruger aktivt benzodiazepiner og opioider mod stress, angst, tankemylder eller som selvskade. I dag er det alt for tilfældigt, hvor de unge havner, hvilken hjælp de får - og om de overhovedet får hjælp.

Jannie Langballe Blenstrup Pedersen, Torben Vangsted, Jakob Ørnberg, Mette Clausen og Susanne Pihl Hansen | 12/12/2022

Olivia var 14 år gammel, da hun sammen med sine forældre henvendte sig i et behandlingstilbud til unge med et problematisk brug af rusmidler. Dét er ikke usædvanligt. Også helt unge eksperimenterer med rusmidler, typisk alkohol og hash, og nogle får problemer, som de skal have hjælp til at håndtere. Men Olivia var særlig, for selv om hun begyndte med at ryge hash for at lukke ned for tanker og uro, fandt hun hurtigt ud af, at Tramadol og Xanax var meget bedre. Så dem tog hun dagligt ...

De unge kender ofte kun lidt eller intet til pillernes farlighed og afhængighedspotentiale, og de bruger pillerne ret ukritisk

Det er ikke nyt, at receptpligtig medicin bliver misbrugt blandt voksne i de mest stofbelastede miljøer i de større byer. Men det er nyt, at behandlingssteder til unge i Aarhus, København og Odense ser unge som Olivia, der helt ned til 13-14-årsalderen aktivt bruger benzodiazepiner og opioider mod stress, angst, tankemylder eller som selvskade for at dulme følelser, der gør mere ondt.

Nemme og billige at få fat i

Piller som for eksempel Tramadol og Xanax er nemme og billige at få fat i. De kommer ofte i blisterpakker, dvs. som 'rigtig' receptpligtig medicin, men de kan være produceret illegalt – og uden at nogen kan vide med sikkerhed, hvad de indeholder. Og de unge kender ofte kun lidt eller intet til pillernes farlighed og afhængighedspotentiale, og de bruger pillerne ret ukritisk.

Det har resulteret i flere meget alvorlige situationer med forgiftninger, og desværre også i enkelte dødsfald.

Dét er *særdeles* bekymrende. Og det kræver noget andet af behandlingsindsatsen end det, vi plejer.

Ofte tilfældigt om de unge får hjælp

Behandlingstilbud til unge under 18 år, baseret på en rummelig socialpædagogisk og relationsopbyggende tilgang i de unges eget tempo, kan ikke stå alene, når de unge har et stort og dagligt brug af benzodiazepiner eller opioider. Der er brug for lægefaglig ekspertise og tæt samarbejde på tværs, sådan at behandling og nedtrapning, herunder også medicinsk, kan foregå forsvarligt.

I dag er det ofte tilfældigt, om og i givet fald hvordan de unge tilbydes hjælp.

Det er Olivia desværre også et eksempel på:

Straks efter henvendelsen gik behandlingsstedet i gang med at afdække situationen sammen med Olivia og forældrene, og man kontaktede relevante instanser for at få hjælp: Lægen på kommunens rusmiddelcenter for voksne blev bekymret, men måtte ikke selv foretage en lægefaglig undersøgelse, da Olivia var under 18 år. Børne- og ungdomspsykiatrien havde pt. ikke procedurer for medicinsk behandling af unge med behandlingskrævende rusmiddelbrug, og kunne ikke tage imod Olivia, da hun (endnu) ikke var udredt for en psykiatrisk lidelse – og Olivia kunne først få en tid til udredning om et par måneder. Egen læge kunne ikke gå ind i nedtrapning, men fik dog fremrykket visitationssamtale med børne- og ungdomspsykiatri. Visiterende psykiater mente, at meget kunne tyde på ADHD, men kunne heller ikke fremrykke udredning.

UngeAlliancen

UngeAlliancen er sat i verden for at styrke og udbrede viden, erfaringer og perspektiver på indsatser til unge under 25 år med psykiske vanskeligheder og

samtidig problematisk brug af rusmidler. UngeAlliancen består af unge og forældre med personlige erfaringer samt forskere, praktikere og beslutningstagere på tværs af fagområder og sektorer. UngeAlliancen er støttet af Helsefonden. Læs mere her: ungealliancen.dk.

Vi er nødt til at handle

Olivias historie viser, at der er flere forhold, som vi er nødt til at handle på:

- Hvad gør vi, når unge under 18 år har et misbrug af illegal medicin og evt. også har brug for medicinsk nedtrapning af for eksempel benzodiazepiner og opioider? Hvem har ansvaret? Hvem skal udføre evt. medicinsk nedtrapning?
- Mange af de unge bruger den receptpligtige medicin som en form for selvmedicinering/-regulering, uden at de er diagnosticeret med en psykisk lidelse. Men der er ofte lang ventetid for udredning. Så hvad gør vi med de unge, der (endnu) ikke er udredt?
- Egen læge har ikke nødvendigvis viden/kompetence til at stå for en medicinsk nedtrapning, men er ofte den instans, der henvises til, når alt andet glipper. Hvad skal den praktiserende læge stille op?

I dag er det desværre alt for tilfældigt, hvor de unge havner, hvilken hjælp de får – og om de overhovedet får hjælp.

Jannie Langballe Blenstrup Pedersen

leder af Turbo, Aarhus Kommune

Flere indlæg

Nyeste indlæg

Flere indlæg

Torben Vangsted

konsulent, underviser og supervisor, Unge & Rusmidler, Odense Kommune

Flere indlæg

Nyeste indlæg

Flere indlæg

Jakob Ørnberg

psykiater, P-analyse

Flere indlæg

Kontakt

✉ jakoboernberg@p-analyse.dk

☎ 26457601

Nyeste indlæg

Flere indlæg

Mette Clausen

leder U-turn, Københavns Kommune

[Flere indlæg](#)

Nyeste indlæg

[Flere indlæg](#)

Susanne Pihl Hansen

projektleder, UngeAlliancen

[Flere indlæg](#)

Nyeste indlæg

[Flere indlæg](#)

Kommentarer

Niels Dreisler | 14/12/2022 kl. 23:47

Sundhedslovens §142 anfører, at det er kommunernes opgave. Egen læge skal holde sig langt væk fra at ordinere sådan medicin til unge mennesker. Den enkelte praktiserende læge vil aldrig opnå nogen rutine i at vurdere eller medicinere unge mennesker og risikerer at gøre skade.

Hvad kommunalbestyrelsen stiller op med må man vurdere i hver enkelt kommune. Her har kommunerne mulighed for at kunne gå sammen og lave en løsning, eventuelt inkluderende rådgivning fra KL.

Regionspsykiatrien skal så stå for vurdering af den underliggende psyke.

[Log ind for at svare](#)

Skriv kommentar

Du skal være logget ind for at skrive en kommentar.
